

СТОРІНКА ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Вельмишановні колеги!

У 37–38-му числах «Львівського клінічного вісника» продовжуємо реалізовувати наш задум, який передбачає сприяння можливості клініцистів різних фахів обмінятися інформацією, що допоможе інтегрувати їхні зусилля для розв'язання актуальних, часто міждисциплінарного характеру, проблем сучасної медицини.

У рубриці «Оригінальні дослідження» опубліковано вісім статей.

М. І. Швед зі співавторами у статті «Динаміка показників якості життя у хворих на інфаркт міокарда з критичною ішемією нижніх кінцівок під впливом комплексного лікування з використанням аргінін-карнітинової суміші та стандартного протокольного лікування» обґрунтували доцільність додатково до комплексного стандартного протокольного медикаментозного лікування призначати аргінін-карнітинову суміш, завдяки чому істотно послаблюється відчуття за грудничного болю/дискомфорту і тривоги/депресії, спостерігається тенденція до збільшення рухової активності.

Актуальній проблемі присвячена стаття О. П. Корнійчук і співавторів «Видовий спектр і антибіотикорезистентність бактерійних чинників шпитальних інфекцій дихальних шляхів у лікарняних установах м. Львова», які довели, що основними етіологічними чинниками шпитальних пневмоній є опортуністичні мікроорганізми – синьогнійна паличка та ентерококи. Поліантибіотикорезистентними

були 62,8 % штамів. Результати моніторингу антибіотикорезистентності шпитальних штамів мікроорганізмів свідчать про їх відмінність у різних лікарняних установах м. Львова і зв'язок лише з середовищем шпиталю.

У статті «Переклад, крос-культуральна адаптація і валідація анкети центральної сенситизації (Central Sensitization Inventory) для хворих на ревматоїдний артрит» М. А. Станіславчук зі співавторами подали переклад анкети Central Sensitization Inventory та провели її крос-культуральну адаптацію і валідацію. Україномовна версія анкети показала достатній ступінь надійності і внутрішньої узгодженості. Анкету можна використовувати як з науковою метою, так і в клінічній практиці.

Статтю А. В. Ягєнського і М. М. Павелка присвячено з'ясуванню прихильності до лікування та чинників, що впливають на якість лікування артеріальної гіпертензії (АГ) у пацієнтів у віддалений період після перенесеного інфаркту міокарда (ІМ). Автори дійшли висновку, що для досягнення цільових показників артеріального тиску (АТ) у пацієнтів із АГ після перенесеного ІМ потрібно запровадити регулярне вживання антиагрегантів, антигіпертензивних лікарських засобів і статинів. Пацієнтів, у яких АГ тяжко піддається контролю, щонайменше раз на пів року має консультувати кардіолог.

О. О. Зубач зі співавторами опублікували статтю «Дослідження поширеності лептоспірозу на території Львівської області із застосуванням ПС-технологій», у якій стверджують, що застосування геоінформаційних систем дало змогу отримати просторове уявлення про поширеність лептоспірозу на території Львівської області. Завдяки проведеному на основі ландшафтно-географічного поділу зонуванию території Львівської області визначено, що зоною найвищого ризику зараження лептоспірозом для людей є лісостепова зона.

Дослідженню діагностичної і передбачуваної цінності та відношення правдоподібності зміни показників деяких лабораторних синдромів і їх констеляцій у хворих на цироз печінки (ЦП) з порушенням мінеральної щільності кісткової тканини (ПМЩКТ) присвячено статтю Н. В. Дробінської та співавторів, у якій вони стверджують, що зміни лабораторних показників крові деяких лабораторних синдромів і їх констеляції мають певну діагностичну, передбачувану цінність і відношення правдоподібності й можуть або підтверджувати, або заперечувати прояви ПМЩКТ. Найбільш цінними є високочутливе зменшення ліпопротеїдів високої щільності – для виключення усіх проявів ПМЩКТ, середньочутливе збільшення значень лужної фосфатази – для виключення остеопорозу (ОП), високоспецифічний одночасний прояв п'яти досліджуваних лабораторних синдромів із шести – для підтвердження ОП у хворого на ЦП.

Г. С. Гвоздецька та співавтори у своїй статті, охарактеризували клінічно-лабораторні показники вмісту магнію (Mg) у сироватці крові вагітних із раннім гестозом різного ступеня тяжкості і дійшли висновку, що у більшості жінок віком 18–40 років за наявності маткової одноплідної вагітності терміном 4–12 тижнів і ознак раннього гестозу спостерігаються недостатність і дефіцит Mg. Із наростанням тяжкості раннього гестозу дефіцит Mg збільшується.

У статті В. В. Чемес і співавторів «Частота й характер уражень кісток у хворих на ревматоїдний артрит, виявлених за допомогою ультразвукової та рентгеноденситометрії, їх діагностична цінність для оцінки мінеральної щільності кісткової тканини» стверджують, що застосування обох методів діагностики остеопорозу, а саме – ультразвукової денситометрії п'яtkоповерхової кiстки та рентгеноденситометрії кисти – у хворих на ревматоїдний артрит є науково обґрунтованим.

У рубриці «Погляд на проблему» опубліковано статтю В. П. Присяжнюка та співавторів «Ураження печінки, асоційовані з коронавірусною хворобою-2019: погляд на проблему». Проаналізувавши результати досліджень за темою, автори підтвердили, що хвороби печінки належать до клінічно значущих супутніх хвороб у хворих на COVID-2019. Водночас ураження печінки є досить частими ускладненнями коронавірусної хвороби. У хворих, які отримують певні протівірусні лікарські засоби та допоміжне лікування, потенційно можуть виникати медикаментозно асоційовані ураження печінки. Особливої уваги щодо запобігання можливій міжмедикаментозній взаємодії потребує наявність COVID-2019 у людей із трансплантованою печінкою.

У цій же рубриці опубліковано ще три статті. О. Б. Волошина та співавтори у статті «Особливості перебігу артеріальної гіпертензії у хворих із супутнім цукровим діабетом у постковідному періоді» стверджують, що у хворих на артеріальну гіпертензію (АГ) із супутнім цукровим діабетом (ЦД) достовірно частіше (у 76,0 % випадків ($p = 0,01$)), ніж у хворих на АГ без ЦД (60,9 %), спостерігається неконтрольована АГ у постковідному періоді. Погіршення контролю артеріального тиску у хворих із супутнім ЦД фіксують достовірно частіше ($p < 0,001$) у тих, хто вживав три антигіпертензивні лікарські засоби або більше, що потребує подальшої корекції антигіпертензивного лікування.

Б. П. Кузьмін і В. Л. Смольницька опублікували статтю «Вакцина Рудольфа Вайгля у боротьбі з епідемічним висипним тифом», в якій наголошують, що людство має бути вдячним Рудольфу Вайглю та його учням, які часто ціною власного життя вивчали R. Prowazekii і створили вакцину проти епідемічного висипного тифу, який винищив мільйони людей на планеті.

Статтю М. Джоші та співавторів присвячено з'ясуванню впливу соціальних медіа на догляд за шкірою. Дослідники вважають, що дерматолог уже не є єдиним джерелом інформації для пацієнтів. Цю роль поступово опановують соціальні мережі. Як наслідок, користувачі соціальних мереж, маючи доступ до різноманітної інформації, зазнають впливу великої кількості людей, обираючи засоби догляду за шкірою. Це може завдати непоправної шкоди, оскільки кожна шкіра має індивідуальні особливості, а отже, обраний режим догляду може не забезпечити очікуваних результатів.

До друку приймаються праці українською, англійською, німецькою мовами. Наклад часопису, а також розміщення статей на його сайті: <https://kv.biz/en/>, у тому числі неангломовних статей, перекладених у повному обсязі англійською мовою, уможливить донести інформацію до всіх, хто її потребує.

Запрошуємо всіх бажаючих до участі в нашому проєкті. Будемо раді бачити Ваші праці на сторінках «Львівського клінічного вісника».

З найщирішими побажаннями успішної праці
головний редактор часопису
професор **Орест Абрагамович**

EDITOR-IN-CHIEF'S PAGE

Highly esteemed colleagues!

In the 37-38th issue of "Lviv Clinical Bulletin", we continue to implement our plan promoting the ability of clinicians of different specialties to exchange the information that will help to integrate their efforts to solve the actual, often interdisciplinary, problems of the modern medicine.

Eight articles are published in the "Original Research" section.

In the first of them M. Shved and et al. in the article "Dynamics of Life Quality in Patients with Myocardial Infarction in Combination with Critical Ischemia of the Lower Extremities under the Influence of Complex Treatment Using Arginine-Carnitine Mixture and Standard Protocol Treatment" demonstrated the feasibility of adding the Arginine-Carnitine Mixture to the complex standard protocol of pharmacological treatment, followed by significantly reduced chest pain/discomfort and anxiety/depression feelings, followed by a tendency to the increased physical activity.

The article by O. Korniychuk et al. entitled "Species Spectrum of Bacterial Factors of Nosocomial Respiratory Infections in Hospitals of Lviv and the Prevalence of Antimicrobial Resistance Among Them" is dedicated to an acute problem of modern medicine. The authors proved that the main etiological factors of nosocomial pneumonias are opportunistic *Escherichia coli* and *Enterococci*, out of which 62.8% strains were polyantibiotic resistant (AR). The results of AR monitoring of hospital strain microorganisms revealed certain differences in particular hospitals in Lviv and connection only with hospital environment.

In the article "Translation, Cross-Cultural Adaptation and Validation of the Central Sensitization Inventory for Patients with Rheumatoid Arthritis" M. Stanislavchuk et al. submitted a translation of the Central Sensitization Inventory and reported its cross-cultural adaptation and validation. The Ukrainian version of the questionnaire showed a sufficient degree of its reliability and internal consistency. The questionnaire can be recommended for both – the scientific purposes as well as clinical practice with the Ukrainian-speaking population.

The article of A. Yagensky and M. Pavelko is dedicated to elucidation of adherence to treatment and factors that affect the quality of treatment of arterial hypertension (AH) in patients in the long term after myocardial infarction (MI). The authors concluded that in order to achieve the targeted blood pressure (BP) in patients with AH after MI, it is necessary to introduce regular measurement of blood pressure at home, use combined antihypertensive treatment; regularly monitor acceptability of treatment, use of antiplatelet, antihypertensive drugs and statins. Patients with hardly controlled hypertension should be consulted by a cardiologist at least once every six months.

O. Zubach et al. published an article "Study of Leptospirosis Prevalence on the Territory of Lviv Region with Using of GIS Technologies", in which they claim that the use of geographic information system technologies make it possible getting a spatial idea on the prevalence of leptospirosis in the Lviv region. Due to the zonation of Lviv region territory based on its landscape-geographical division, it has been estimated that Forest-Steppe zone is the zone of highest risk getting leptospirosis infection for humans.

Diagnostic and predictable value, relation of change in the performance of some laboratory syndromes and their constellations in patients with liver cirrhosis with impaired bone mineral density (IBMD) are presented in the article of N. Drobinskaya et al. The authors claim that changes of blood laboratory parameters in some laboratory syndromes and their constellations have certain diagnostic, predictable value and relation ratio, and can either confirm or deny the manifestations of IBMD. The most informative are the highly sensitive decrease of high-density lipoproteins - to exclude all manifestations of IBMD, the moderately sensitive alkaline phosphatase level increase - to exclude osteoporosis, the highly specific simultaneous manifestation of five studied laboratory syndromes out of six – to confirm osteoporosis.

H. Hvozdetzka et al. in their article describing clinico-laboratory indexes of magnesium (Mg) in the serum of pregnant women with early preeclampsia of varying severity concluded, that most women aged 18-40 years with uterine singleton pregnancy at 4–12 weeks and early gestosis signs, have Mg insufficiency or deficiency, the frequency of the latter increasing with the increase of early gestosis severity.

In the article of V. Chemes et al. "Frequency and Nature of Bone Lesions in Patients with Rheumatoid Arthritis Detected by Ultrasound and X-ray Osteodensitometry, their Diagnostic Value in Assessing Bone Mineral Density" the authors argue that the use of both diagnostic methods, namely - ultrasound densitometry of the heel bone and X-ray osteodensitometry of the hand bones - in patients with rheumatoid arthritis is scientifically proved.

In the section "View at the Problem" is published article of V. Pryszyzhnyuk et al. "Liver Injuries Associated with Coronavirus Disease 2019: View on the Problem". After analyzing the collected data authors argue that liver disease is one of the clinically significant comorbidities in patients with COVID-2019. At the same time, liver damage is a fairly common complication of coronavirus disease. In particular, patients receiving certain antiviral drugs and adjuvant treatment have the potential to develop drug-associated liver damage. The presence of COVID-2019 in patients with transplanted liver requires special attention to prevent the possible drug interactions.

In the same section, three more articles are published. Namely, in the article of O. Voloshyna et al. "Peculiarities of Arterial Hypertension Course in Patients with Concomitant Diabetes Mellitus in the Post-COVID Period", the authors claim that in patients with hypertension and concomitant diabetes mellitus significantly more often (in 76.0% of cases, $p = 0.01$) than in patients with hypertension without diabetes (60.9%), there is uncontrolled hypertension in the post-COVID period. Deterioration of blood pressure control in patients with concomitant diabetes is recorded significantly more often ($p < 0.001$) in those patients who took three or more antihypertensive drugs, which requires further correction of antihypertensive treatment.

In the same section B. Kuzminov and V. Smolnytska published an article "Rudolf Weigl's Vaccine in the Fight Against typhus", in which they emphasize that we should be grateful to Rudolf Weigl and his co-workers and followers, who often at the cost of their own lives studied *Rickettsia prowazekii* and created a vaccine against this extremely deadly epidemic typhus which exterminated millions of people on the planet.

The article of M. Joshi et al. is dedicated to elucidating the influence of social media on the skin care. Currently dermatologist is no longer the only source of information for patients, this role is gradually being taken over by social networks. As a result, users of social networks, having access to a variety of information, are influenced by a large scale of people, choosing skin care. This can cause irreparable damage, since each skin has individual characteristics, and therefore, the chosen mode of care may not provide the expected results.

Accepted for printing are works in Ukrainian, English, German. The circulation of the journal, as well as the placement of the articles on its site: <http://kv.biz/en/>, including the full English translation of non-English articles, will make it possible to convey the information to all who need it. We invite everyone to participate in our project. Looking forward to seeing Your works on the pages of "Lviv Clinical Bulletin".

With best wishes for the successful work
editor-in-chief of the journal
professor **Orest Abrahamovych**